

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétévi és ünnepek utáni napok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Apáczai-utca 2.
 A szerkesztőség kőszíratok visszadását vagy megőrzését nem vállalja.
 Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.
 Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, márczius 21.

Nemzetiségi kérdés és liberálizmus.

Nagy szégyene a harmincz esztendő liberális uralomnak, hogy nemcsak a közös ügyvel összefüggő kérdéseket, hanem a belügyi kérdéseknek is a legnagyobb részét megoldatlanul hagyta.

Harmincz esztendő óta elég idejük lett volna kormányainknak arra, hogy rendezzék például a nemzetiségi kérdést.

Amint az 1867-iki kiegyezés után a belügyi reformokra került a dolog, Andrassy Gyula gróf egyik legsürgősebb teendőnek tartotta a kérdés elintézését. 1868-ban meg is alkotta Deák Ferencz közreműködésével az országgyűlés a hírhedt 44-ik törvényczikket, de nem volt áldás rajta.

Deák Ferencz loyálisan bánt nemcsak a horvátokkal, hanem a magyarországi nemzetiségekkel is. Arra számított, hogy a magyar nemzet lovagias eljárását testvéri szeretettel fogják nemzetiségeink viszonozni. Sajnos nem így történt.

A nemzetiségek vezérei még mindig az 1848-iki bécsi szellem befolyása alatt állottak. A kiegyezést s benne Magyarországnak újlag elismert állami függetlenségét úgy tekintették, mint kedves bécsi szomszédaink, hogy majd megváltozik az néhány év múlva. Akárhányszor nyíltan megtagadták a magyar nemzetnek állami jogait s kifelé gravitáltak, főleg mióta a

balkáni államok megalakultak, Románia és Szerbia királyságok lettek.

A nemzetiségi törvény autonómiát biztosított nekik felekezeti és iskolai téren. Iskoláikban propagandát csináltak a panszláv és nagy román eszméknek, történeti és földrajzi könyveik megtagadták a magyar állam és magyar szent korona jogát, az államnyelvet pedig csaknem teljesen kizárták iskoláikból. Erettséget végzett fiatal emberek kerültek ki iskoláikból s nem tudtak egy mondatot megfogalmazni magyarul.

Jöttek a zászlósértési afférok, memorandumozások, bécsi deputációk s más effélék és a liberális kormányaink nem tudták erélyesen megvédeni a nemzet jogait.

Szabadelvű-kormányaink Tisza Kálmán óta Tisza István grófig mind elismerték, hogy rossz a nemzetiségi törvény, de végrehajtani nem akarták — hatalmi párturalmi szempontból.

A szabadelvűpárt többségét tudvalevőleg nemzetiségi vidékek kerületei szolgáltatták. Árva, Trencsén, Pozsony, Nyitra, Liptó, Szepes, Máramaros, Erdély, Bács, Torontál, Temes, Krassó-Szörény és Biharnek fele szállította a legbiztosabb liberális mandátumokat. Ezt nagyon jól tudták a liberális kormányférfiak s éppen azért úgy bántak a nemzetiségekkel, mint a himes tojással.

Ha valami botrány támadt s a parlamentben felelősségre vonták a kormányt erélyes nyilatkozatban és ígéretekben nem

volt hiány, de mire a végrehajtásra került a sor, ellágyult az erős kéz.

Folytonosan paktált a kormány a nemzetiségekkel, feláldozta nekik a legfontosabb nemzeti jogokat, kulturális és közgazgatási érdekeket — egy-egy mandátum biztosításáért.

Ad vocem közigazgatás. Ez a mi hírhedt ázsiai közigazgatásunk volt az, ami legjobban elmérgesítette a nemzetiségi kérdést.

Ha gondjuk lett volna kormányférfiainknak, illetve az ő közegeiknek arra, hogy a nemzetiségi vidékekre a legjobb közigazgatási erők kerüljenek, kik igazán jóakaró tanácsadói, vezérei, gyámolítói legyenek a népnek, könnyű lett volna megnyerni a romlatlan, jóérzésű népnek bizalmát, szeteteletét a magyarság iránt.

De sajnos, el kell ismerni, hogy éppen a rossz közigazgatás miatt az a szegény tót vagy oláh paraszt a magyar állam jóságából semmit sem érezett, ő csak a végrehajtók, meg akiket teljes joggal együtt emleget a végrehajtókkal, a jegyzők és szolgabírák ismert eljárása után ismerte a magyar állam jóságát.

Nem lehet csodálni, hogy szeretet helyett elkeseredés támadt szívében iránta, főleg mert ugyancsak hintették közöttük a konkolyt a nemzetiségi agitátorok, kik, akárcsak a szocialista izgatók, eget-földet ígértek a szegény egyszerű népnek s izgatták őt minden ellen, hogy — könnyebben kicsalhassák tőle filléreit. Hiába

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Vadállatok és idomítók.

(Fauves et domestiques.)

Francziából fordította: * Dr. Némethy Gyula.

Mult év május 30-án, Svájcban a Bernből Soleurebe vezető uton történt, hogy egy kerékpározó nyugodtan haladt, szemlélve a tájkot. Egyszerre csak szembeszáll véle az uton egy nőstény oroszlán! Megfordul az ember s lábait teljes erejével hajtja a gépet. A fenevad utána. A kerékpározó egy ideig csak tudott némi távolságot tartani kettőjük között, de aztán el kezdett gyöngülni s azt hitte, hogy felfalják, mintha csak a Szaharán volna valahol, de szerencsére egy lövés dördült el, mely leterítette az állatot, a sereget gazdájának fegyveréből, ki persze kétségbeesetten kereste elszőkött kosztosát. A másik eset Birminghamban történt Angliában egy nagy piac téren, hol Bostoch

állatsereglete foglalt helyet. Egyszerre csak egy rémitő hír terjedt el a városban, az oroszlánok kiszabadultak! Csakugyan egy csatorna szájából ijesztő ordítással törtek elő, melyek szakadatlanul következtek egymás után földalatti vizsgálattal erősödve. Egy nagy afrikai oroszlán odamenekült. Bostoch nagy ijedten a rendőrfőnökhöz sietett és kér egy csapat rendőrt és csatornakezelőt. Azután maga vállalkozik az oroszlán megtámadására. Nehogy az oroszlán leszakítsa a fejét egy csapással egy kondért borít a fejére... Félrelép, a vasedény legurul fejről, el van veszve... Váratlan eredmény: az oroszlán megijedve a lezuhanó edény zajától megtutamodik, bele a csapdába, melyet előre elkészítettek, s az egész dolog ezuttal nagy kacagással végződik.

Hogyan lesz az ember tehát állatszelditővé? Hogy támad a szándék benne, hogy egész élete nyugalmát ily emésztő és veszedelmes foglalkozásnak áldozza? Rendesen apáról fiura száll a mesterség. A gyermek hozzászokik a fenevadak mindennapos társaságához, játszik az

oroslán kölykökkel, megbarátkozik a veszedelmekkel. Egyéb iránt gyakran ellenállhatatlan hivatás vesz rajta erőt, az atavizmus egy neme úzi, hogy atyja pályájára lépjen. Így történt ez pl. Bostock-kal. Atyja, aki szelditő volt, s aki féltette fiát azoktól a veszedelmektől, melyek őt fenyegették, elhatározta, hogy a fiából... az angol egyház pásztora lesz. Bostock látszólag engedett, szorgalmasan tanult, még díjakat is nyert, de midőn atyja házában szüniözött egy szép reggel édes atyja az oroszlánok ketrecében találta őt. «Egy pár pillanatig rám nézett, remegve a félelemtől, azután harag és bámulattól reszkető hangon így szólt: Fiam, ha élve kerülsz ki innen, úgy elhanyaglak, hogy olyat még életedben nem kaptál.» Mindazonáltal nem állott fenyegetésének; titokban hízított neki a fiu bátorsága s meg is engedte neki, hogy könyveit és kollégiumi füzetait utnak eressze.

Ami Martint illeti, aki a mult század elején egyike volt az első fenevad idomítóknak, ő merő szerelemből lett szelditő. Mémoires-jai

* Lectures pour tour. Feorier. 1905.

Uj üzlet. Meglepő olcsón csakis **Uj üzlet.**
Havas Béla kézmű-, divat- és rövidáruházában
 NAGYVÁRAD Zöldfa-utca. 36. szám (Zöldfa-kávéházzal szembe.)
 lehet vásárolni

Ruhaszővet 120 cm. széles — — — 34, 68, 96.
 Kosztüm kelmék 140 cm. széles — — 118, 135, 186.
 Franczia Delain mtr.-je — — — — — 29, 48.
 Cosmanosi mosó voál mtr.-je — — — 19, 29, 27.
 Vásznak, asztalneműek, kanavász szőnyeg, függöny és ágyterítők, selymek és rövidáruk óriási választékban.

lett volna azonban az agitátorok konkolyhíntése, ha jó lett volna a közigazgatás.

A nemzetiségi agitátorokkal majd elbánnak a hatóságok, de az alapjában romlatlan, jólelkű nemzetiségi népnek bizalmát, szeretetét megnyerni Magyarországrészére, a liberális rendszer három évtizedes pusztítása után nagyon nehéz lesz; tartunk tőle, hogy újabb három évtized is kevés lesz hozzá. *Dr. V. Gy.*

A politikai válság.

Andrássy tegnapi kihallgatása nem hozta meg a döntést, mert úgy látszik, azt az engedményt, mit a korona kilátásba helyezett, kevésnek tartja arra, hogy támogatására a koalíciót megnyerhesse. Ezért tanácskozik a vezérekkel, kik a szövetséges pártok teljes ülését is összehívták holnapra s eléjük terjesztik döntés végett a dolgot.

A válságról szóló újabb híreink a következők:

A király engedményeket ad.

Nem tévednek azok, akik azt hiszik, hogy a válság a tegnapi nappal a fordulat stádiumába jutott.

A függetlenségi és 48-as párt hivatalos lapja a »Budapest«, konstatálja, hogy a király tegnap Andrássy Gyula gróf audienciáján hajlandónak mutatkozott némely engedmények megadására s ezzel egy olyan bázist teremtett, a melynek alapján lehet tovább tárgyalni és meg lehet kötni egy ideiglenes békét is. Hogy van remény ez áldatlan helyzetből való kibontakozáshoz, bizonyítja az is, hogy Andrássy nem mondott le a missziójáról. Andrássy Gyula grófnak ugyanis az volt a feltett szándéka, hogy a tegnapi audiencián okvetlenül levonja a konzekvenciát vagy jobbra vagy balra. S hogy ezt nem tette s tovább alkudozik, ez azt bizonyítja, hogy a tegnapi audiencia bázisán lehet tovább alkudozni.

Mint a fentemlített lap írja, a király a tegnapi kihallgatáson újabb engedékenységet tanúsított és bizonyos vívmányok kilátásba helyezésével megbízást adott Andrássynak arra,

hogy újból felvegye a tárgyalásokat a szövetséges ellenzékkel.

Disszidens körökben, ahol Andrássy gróf a mai nap folyamán már megfordult, a fentemlített vívmányokképpen a következőket emlegetik.

a zászló és jelvény kérdésben a király a nemzeti követeléseket kielégítő megoldási formát talált.

a nyelvkérdésben pedig a király odáig ment, hogy megadta az ugynevezett magyar ezred nyelvet.

Ezeket beszélnek igen jól értesült disszidens körökben.

Hogy ezek nem csupán kombinációk, azt igazolni látszik az a rendkívül érdekes körülmény, hogy az osztrák kormányhoz igen közel álló »Montagsrevue« című bécsi lap ma fel-tűnő helyen azt a hírt közli, hogy a király a zászló és jelvénykérdésben teljesen engedett, a nyelvkérdésben pedig odáig ment, hogy megadta a magyar ezrednyelvet.

Hogy mi igaz a bécsi lap híreszteléséből, azt természetesen nem lehet ellenőrizni. Mindenesetre érdekes tünet, hogy Schönaich véresszájú nyilatkozata után az osztrák kormányhoz közelálló lap fejtegetőre állítja honvédelminiszterének nyilatkozatait s ezzel teljesen ellentétes híreket közöl, mintegy megerősítései a magyar politikai világban elterjedt híreknek.

Mindezekkel szemben, írja tovább a fentemlített ellenzéki félhivatalos, nagyon valószínűtlen, hogy egy ilyen kísérlet eredménnyel járjon.

Az ellenzék fegyvereit nem arra használja, hogy ideiglenes rendezéssel az alapos megoldást elodázza, hanem többségi hatalmánál fogva kérielhetetlenül követeli a gyökeres megoldást.

Ügyvezető kormány.

A szabadelvűeknek az a tervük, hogy a koalíciós kabinet lehetlenségének megállapítása után csinálnak egy szabadelvű agrárius kabinetet. A mai állás szerint még mindig Burián István báróra gondolnak, mint a szabadelvű-hivatalnok-miniszterelnökre, kinek kabinetjében gróf Zselénszky Róbert volna a földmívelési és gróf Zichy János az ő Felsője személye körüli miniszter. Azzal tisztában

vannak, hogy ez a kormány az ellenzéki szövetséggel szemben nem állhatna meg, de ezzel nem törődnek, mert egyszerűen feloszlatják a Házat és így teremtenek ismét többséget a 67-es alap számára.

Annyira vannak tervezgetéseikben, hogy már az egyes szerepeket is kiosztják. Miniszterelnök volna báró Burián István. Ehez a névhez nem ragaszkodnak feltétlenül, de egyelőre nincsen más. A belügyek vezetését Sándor Jánosra biznák és mellette Molnár Viktor a volt temesi főispán működne, mint államtitkár. A földmívelési tárcza gróf Zselénszky Róbertnek és az ő felsége körüli miniszterség Zichy János grófnak jut, mint azt már fentebb jeleztük. Honvédelmi miniszter ismét báró Fejérváry Géza volna, kereskedelmi Láng Lajos, pénzügyminiszter Hegedüs Sándor és igazságügy-miniszter Nagy Ferencz, horvát tárcza nélküli miniszter Tomasics Miklós. Vallásügyi miniszterük nincsen. Kihennek a közös pénzügyminiszteri tárczát szánták.

Az ellenzéki táborból.

A függetlenségi pártkörben már a kora reggeli órákban együtt volt a párt számos tagja; általános volt közöttük a vélemény, hogy a megegyezés lehetetlen. A legnagyobb skepsissel néznek a vezérő-bizottság ülése és a holnapi nagygyűlés elé. A vezérő-bizottság egyik tagja, aki már ismeri az Andrássy és a király között lefolyt beszélgetést és éppen az ismeret alapján jelenti ki, hogy a megegyezés lehetetlen. Azok a hírek, hogy a király másban mint a zászló- és címerkérdésben engedne, teljesen alaptalanok. A mondott kérdésben meg lehetne nyugodni a király elhatározásában, de a nyelvkérdésben engedménynek semmi nyoma. — Andrássy előre tudja, hogy a koalíció nem fogadhatja el a királyi propozíciókat és nem azért folytat újabb tárgyalásokat, mintha a legkisebb reménye volna a megegyezésre, hanem azért, hogy lojálisan eleget tegyen tisztjének és utólag szemére vessék, hogy saját szakálára cselekedett az egész koalíció nevében, mikor a megbízást a kabinetalakításra nem fogadta el. A vezérőbizottság délután négy órakor tartja ülését. A bizottságnak néhány tagja azt óhajta, hogy gróf Andrássy mindenáron vállaljon megbízást, a többi majd magától jön. Ezek az urak avval érvelnek, hogy először ki kell irtani a régi rezsim embereit és az új többség kor-

ban maga mondja el nekünk a históriáját. Akkoriban egyszerű czirkuszi istálló-szolga volt, s a czirkusza egy vásár alkalmával szomszédos volt a Van Aken állatseregletével, kinek nővére, egy bájoló huszesztendő leány, társbirtokosa volt a vándorbárkának, melynek kasszáját ellenőrizte gyakran.

Megtagadták eleinte a kezét a czirkuszi szolgától.

Ennek zseniális ötlete támadt. Várt egy kicsit, majd meghitta a Van Aken családot, hogy látogassa őt meg a tigris ketrecében... Nagy csődület támadt; azt hitték a szolga megbolondult. De nem; a félelmetes fenevad, alázattal és engedelmséggel nyalogatta szelidítője kezét, ki, mint Dániel az oroszánok veremében, mosolyogva állott a ketrec közepén. Ilyen mutatvány, melyhez hasonló még soha nem láttak, szerencséje lett a menaszériának: a helyszínen a mutatvány alatt meg is kapta az istálló szolga a leány kezét.

A mult esztendőben Coney, Islandban (Egyesült Államok) egy menaszéria gazdája reklám kedvéért száz dollárt ajánlott minden

jegyes párnak, amely esküvőjét egy meghatározott napon, az oroszánok ketrecében kész megtartani. Három pár jelentkezett. A meghívott lelkipásztor a rácson keresztül eskette meg őket. Az előzőleg pukkadásig étetett fenekadok egy karczólást se ejtettek a bátor párokon.

Hasonló különlegesség gyanánt idézhetjük a Comédie Française művésznőjének Mme Rousseilnek vállalkozását, ki Bidel oroszánjának ketrecében szavalt egy-egy tirádát valamelyik tragédiából. Az oroszánok bámulva hallgatták...

Mennyi veszedelem fenyegeti mégis a szelidítőket, nem engedve, hogy békésen fejezzék be pályafutásukat, hogy természetes halállal haljanak. Kedveskedéssel kezdődik a dolog a fenevad részéről, a rosszul alkalmazott bizalmaskodás egy nemével. Egy macska simogat meg bennünket; ha kissé durván cselekszi, felkarczolja a bőrünket; de ha oroszán teszi, husunk is rámeleg. Lehet, hogy előre nem látható rossz hangulat következménye az egész. Néha attól is megdühödnek az oroszánok,

ha a zenekar a megszokott darabokat fölcseréli.

De amitől a szelidítőket legjobban félnék, az az a kimagyarázhatatlan változás, amely a fenevadaknál életük egy bizonyos időszakában bekövetkezik, s amelyet hivatásos nyelvükön úgy híznak, hogy az állat »haragossá« lesz, vagy »vörösset lát«. Az oroszánok úgy 10 ik esztendejük táján lesznek haragossá; a tigrisek két-három évvel korábban. Ez az őrzöngés egy neme, melyet semmi sem elégít ki, csak az öldöklés; egy neme ez az állat öntudatlan föllázadásának a kiállott elnyomás ellen, visszaterése a természet ösztönéhez.

Egy idomító, Angliában egyéb mutatványok között a fejét is bele szokta volt dugni az oroszán szájába. Egy este éppen ezen mutatvány közben jött arra a szörnyű felfedezésre, hogy az oroszán hangulata haragosra változott! Lassan húzta ki fejét az oroszán torkából, mint egyébkor, mert a legkisebb sietség fatális összehúzódást idézhetett volna elő. Az oroszán állkapcsai így is nagy hirtelen csukódtak össze, de nem volt már egyéb

ERMELLEKI HEGYIBOROK PALACZKOKBAN

elismert jól kezelt tiszta minőségben, 10 palaczkától fölfelé literes palackonként 70 fill.-jével házhoz szállítva kapható az

ERMELLEKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNÁL, Nagypiacz-tér 10. szám.

Minden palaczk címkeje, kupakja és dugója az Ermelleki részvénytársaság cégjelzésével van ellátva. Telefon 206. szám.

mányát megalakítani; azután lépésről-lépésre lehetne újabb tért hódítani. Ezt a nézetet azonban kevesen osztják és az a közhit, hogy már a vezérő-bizottságban az lesz a határozat, illetőleg a javaslat a holnapi általános értekezlet számára, hogy a koalíció ragaszkodjék az eddig elfoglalt állásponthoz és egyetlen tagja sem vállalkozzék a felajánlott alapon kabinet-alakításra.

Andrássy folytatja tanácskozásait.

Gróf *Andrássy* Gyula már a kora reggeli órákban folytatta a tanácskozásokat a válság ügyében. Pártfelei már negyed tiz óra-
kor keresték fel budai palotájában. A mondott időben *Darányi Ignác*, *Wlassics Gyula* és *Semsey László* keresték fel és egy teljes óráig maradtak nála.

Távozásuk után *Andrássy* kocsiba ült és elhajtattott *Kossuth* Ferenczhez, hogy beszélgetésekről. Mikor *Andrássy* *Kossuth*hoz érkezett, már ott voltak báró *Bánffy Dezső*, *Thaly Kálmán*, *Tóth János*, *Holló Lajos* és gróf *Zichy Aladár*.

Andrássy nem fog részt venni a vezérő-bizottság délutáni ülésében, de rögtön az ülés után tudatni fogják vele a tárgyalások eredményét, illetőleg az ülés után újból felkeresi *Kossuth* Ferenczet, aki el fogja neki mondani a történeteket.

Kossuth Ferencz állapota változatlan, torka még mindig fáj, a rekedtség tart és reggel este láz mutatkozik. Nem fekszik, hanem karos székben ül.

Kossuth betegen és lázas állapotban egész napon át tanácskozik és még házon kívül is részt vesz bizottsági ülésekben.

Tisza újabb kihallgatása.

Gróf *Tisza* István ma délelőtt ismét kihallgatáson volt. A király délelőtt 10 órakor fogadta *Tiszát*, aki bejelentette, hogy *Andrássy* érintkezik a koalícióval, hogy ma délután a vezérő-bizottság és holnap délután az egész ellenzék értekezletet tart és *Andrássy* a plenáris értekezlet után fog végleges választ adhatni.

Miután a király sürgősen akar a helyzet-

tel tisztába jönni, megbizta *Tiszát*, hogy *Andrássy*t már holnap délutánra hívja meg újabb kihallgatásra. *Tisza* kihallgatása mindössze fél óráig tartott. Továbbiak iránt nem történt intézkedés. Arra az esetre, ha *Andrássy* nem vállal megbízást, ami valószínű, a király *Tiszát* a továbbiak megbeszélése iránt esetleg még holnap délután, legkésőbb holnapután reggel 9 órakor újból fogadja.

A kelet-ázsiai háború.

Ütközet Kajuengnél.

Tokió, márcz. 21. Mint *Oyma* marsal jelenti egy japán sereg *Kajuengnél* utólérte s megtámadta orosz hátvédet. Azok előbb erősen védték pozíciójukat, majd hátuk mögött felgyujtva a vasuti állomást elvonultak.

Bekerített orosz csapatok.

Pétervár, márcz. 21. A csári udvarban nagy a lehangoltság s egymást érik még ma is a rossz hírek a harctérről.

Az új vezér *Linevics* tábornok egy táviratában ugyanis arról tesz jelentést, hogy *Kuropatkin* szétvert seregének azt a részét, mely a hegyes vidékre menekült a japánok teljesen bekerítették. A *Kszin-King* vidékén körülzárt oroszcsapatok minden készlet nélkül nyomorognak s kénytelenek lovaikat levágni, hogy élelmiszerük legyen.

Kuropatkin marad.

Berlin, márczius 21. A főhadvezetőségnek *Linevics* kezébe való átadásáról a következő távirati tudósítás érkezik a harctérről: *Kuropatkin* már indulófélben volt, amikor hirtelen megállt s visszafordulva *Linevics*hez lépett. A két tábornok hosszan konferált egymással. Végül megállapodtak abban, hogy *Kuropatkin* táviratot intéz a csárhoz. Ebben a táviratban *Kuropatkin* arra kérte a csárt, engedje meg neki, hogy akár egyszerű katona maradjon a harctéren, mely most neki megszentelt terület. A kérést *Linevics* is támogatta. A csár távirata csakhamar megérkezett, amelyben beleegyezését adta s *Kuropatkin* az I. hadtest parancsnokává nevezte ki.

A japán kölcsön.

London, márczius 21. A »Daily Express« jelenti *Takáha*siból: A japán kölcsön kérésére *Londonba* és *New Yorba* küldött japán pénzügyi kormánybiztos kijelentette, hogy nem tud

arról, hogy *Berlinben* japán kölcsönt folyósítottak volna.

Orvosok az orosz hadseregben.

Pétervár, márcz. 21. Hivatalos jelentés szerint a háboru ideje alatt orvosi állásokat be szabad tölteni orvostanhallgatókkal vagy női orvosi tanfolyamok hallgatóival, sőt külföldön diplomát szerzett személyekkel is, ha ezek orosz államvizsgát tettek vagy két évig orvosi gyakorlatot folytattak. Külföldi orvosoknak, a kik orosz szolgálatba lépnek, be kell mutatniok államvizsgálati bizonyítványukat és igazolniok kell az egészségügyi főfelügyelőnél kórházi gyakorlatukat.

Az oroszok visszavonulása.

Budapest, márcz. 21. (Saját tud. táv.) *Londonból* jelentik, hogy az orosz hadak nagy sietséggel folytatják a visszavonulást, mert arról értesültek, hogy *Kavamura* japán tábornok nagy hadsereggel várja őket.

Ágyuzás Tienlingnél.

Budapest, márcz. 21. (Saját tud. táv.) *Tieling* felől nagy ágyuzást hallanak, miből azt következtetik, hogy a körülzárt *Rennenkopf* tábornok hősiesséssel védelmezi magát.

UJDONSÁGOK.

Meszlényi püspök temetése.

Meszlényi Gyula, a szatmári egyházmegye elhunyt püspökének temetése tegnap ment végbe *Szatmáron* nagy gyászpompával.

Még tegnapelőtt délután megérkezett a szertartást végző *Várossy* Gyula székesfehérvári püspök és *Várady* L. Árpád cz. püspök, osztálytanácsos, a kultuszminiszter képviselőiben. Küldöttségileg képviseltették magukat a temetésen a nagyváradi lat. szert. és görkath. káptalan, az esztergomi káptalan, *Nagy-Károly*, *Nagybánya*, *Máramarossziget*, *Munkács*, *Ungvár*, *Debreczen* városok, továbbá *Hajdu*-, *Máramaros*-, *Bereg*-, *Ung*-, *Szabolcs*-, *Abauj*-, *Szilágyvármegyék*. A résztvevő közönség sorában a szatmári előkelőségeken, hivatalos személyeken kívül ott voltak: *Palotay* László

gyilkos metsző fogai között, mint az idomító álla, melyet le is szakított. A szerencsétlen még elég olcsón menekült meg.

Néha ez a félelmetes válság rövid ideig tart, ilyenkor megvárják, amíg elmúlik. Ha nem, akkor az állat külön ketreczbe kerül s többé nem alkalmazzák a mutatóványoknál. Annyi veszedelem közepette valóságos csuda, ha egy-egy idomító mindvégig kihuzza baj nélkül.

Ha néhányat kiveszünk, mint pl. *Martint*, meg az öreg *Pezont*, az ellenkező lista azoké, kik életükkel fizették meg mesterségük vakmerőségét, bizony hosszú lesz.

A híres *Batty*-nak, aki *Párizsban* legelőször dugta fejét tigris torkába, végtére is összeroppantotta a fejét az állat, beleeresztvén metszőfogait halántékába. Segédjét, utódját *Lucast* a nézők szemeláttára tépték szét fenevadjai.

A *Champs Elysées*n pusztult el *Charles* is, annak idején a leghíresebb oroszlanidomító. A huszonhét oroszlanos *Bonavita* kapitánynak volt már vagy ötven balesete, a múlt nyáron *Coney Island*ban az Egyesült-Államokban a ketreczben hagyta egyik karját. *Bostock*-nak hátára csapott *Rajah* tigris, amely az angol idomítót *Albert Neilson*-t megölte: amaz eszméletlenül huzták ki a ketreczéből.

Az idomító nők, kiknek száma csaknem

akkora, mint a férfiaké, szintén elég nagy életadót fizettek már, jóllehet nekik csak a legszelidebb és legjobban idomított vadakat adják.

Madame Leprince-t aki szép, fiatal aszszony és anya volt, egyik nőstény oroszlanja falta föl a múlt században. *Ellen Bright*-ot a híres angol idomító leányt 18 éves korában ölte meg a tigris. *Mlle Morallit* a leopárd idomító kisasszonyt éppen az utolsó percben huzták ki, vérbe fagyva a ketreczből, *Bostock* állatseregletében. A múlt év szeptemberében a *saint-cloudi* vásáron, a *Monlin Rogne* volt tánczosnőjét, kit »*La Boulue*«-nek neveztek (igazi neve *Droxler Lujza*) tépték darabokra a szelidített fenevadak.

A szerencsétlenség rendszeresen olyankor következik be, amikor legkevésbé várná az ember. Leírhatatlan ijedelem támad ilyenkor a nézők között, mint az a múlt év augusztusában, 27-én történt. *S. Etenne*-ben *Emmanuel* idomító balesete alkalmával. Egyik párducz, a ki a szelidítő fejére állott s ott egyensúlyozta magát, jóllehet közvetlenül előtte nyugodtnak látszott, egyszer csak elkezdte marcangolni a fejét karmaival. A vér ömlött egész alakján végig. Ilyen esetekben a gyengéd idegzetűek eszeveszten menekülnek, a nők elájulnak a bátrabbak pedig segítnek a személynézetnek megmenteni a megtámadottat.

Ez igen nehéz dolog, mert mihelyt a fenevad látja ömleni a vért, megvadul és őrzöngeni kezd. *Villát*, tüzesített dárdákat használnak ellene. *Droxler Lujza* balesete alkalmával *S. Cloud*-ban az épen jelenlevő katonák kardjaikkal és szuronyokkal estek neki az oroszlanok. Mindehhez azonban idő kell; legtöbbször, mire a fenevad enged, már késő: a szelidítő elpusztult. Egy angol ügynökség 1870-ben sok idomítót fogadott fel és szállított külföldre. Mindenhová két idomítót küldtek az egyiknek az volt a hivatása, hogy rendes körülmények között idomítsa a fenevadat, a másiknak, hogy az adott időben »fésülje« azokat, a szerencsétlenség esetére pedig foglalja el a fölfalt idomító helyét, hogy a mutatóványok félbe ne szakadjanak. Ez, amint láttuk, okos előrelátás volt, de a tartalékos idomítónak jó adag bátorságra volt szüksége.

Mindamellet mindig találkoznak idomítók. Ami őket ott tartja a gyakran véres ketreczben, kétségkívül nem egyéb, mint a »fenevad bűvölete«, vagyis az a diadalmas ösztön, melyet a rettenetes állatok tegyelmezése hideg vér árán okoz, hogy engednek és alávetik magukat, míg ők megmutatják az egybegyűlt közönségnek, hogyan lesz urrá az öntudatos emberi erély az öntudatlan és brutális erő fölött.

(Vége.)

pápai praelatus, *Wolaska* Nándor cz. püspök, *Fetszer* Antal apátkanonok a váradi lat. szert. és *Laurán* Agoston praelatus a gör. kath. káptalanból, *Molnár* János apát, képviselő; továbbá *Károlyi* György gróf, *Kelemen* Samu, *Kubik* Béla, *Luby* Géza, *Bay* Lajos, *Böszörményi* Sándor képviselők stb.

A koporsót nyolcz óraker szállították le az ebédlő nagyterméből a püspöki palota udvarán felállított ravatalra. Meszlényi misemondó ruhában feküdt a ravatalon, mellette misemondó könyve, a ravatal elborítva koszorúkkal. A gyászszertartás 9 óraker kezdődött meg, amelyet *Várossy* püspök végzett fényes segédlettel, melyben az egyházmegye összes papsága és növendékpapjai vettek részt. A ravatal körül állottak az elhunyt püspök testvérei *Meszlényi* József és *István* jószágigazgatók, *Meszlényi* Pál volt képviselő, *Meszlényi* Béla, *Géza*, *Benedek*, *Ferencz*, *Károly*. *Ambrózy* Kálmán, *Nagy* Ernő és leányai, s unokaöccsei.

A szertartás kezdetén *Várossy* püspök elénekelte az *Oremus pro fidelibus defunctis*-t majd felhangzott a *Circumdedereunt* és az *Ab-solve Domine* . . .

A beszterelés után a papság vállára vette a koporsót és bevitte óriási közönségtől kísérvé a néhány száz lépésnyire levő székesegyházba, melynek falait gyászszövevvel vonták be.

A templomban elől a család, a küldöttségek, notabilitások foglaltak helyet. A requiemet is *Várossy* püspök czelebrálta *Pempf* Antal káptalani helynök s több főpap és a növendékpapok segédletével.

Requiem és az absolutió után elindult az impozáns gyászmenet a temetőbe. A koporsót a papság emelte a hatfogatu gyászkocsira.

A gyászkocsi két oldalán fullajtárok és égő gyertyákat tartó kispapok haladtak, a menet élén pedig iskolák, intézetek, egyesületek gyászlobogók alatt, majd a főbb küldöttségek. A gyászkocsi előtt a papság lépdelt, utána pedig közvetlenül a család férfi tagjai.

A menet beláthatatlan sokaságtól kísérvé, harangzugás között haladt az Eötvös, *Kossuth* Lajos utcákon és a Szamos hidján keresztül a temetőbe, hol *Várossy* püspök újból besztertelte a koporsót, minek végeztével a kriptába helyezték.

Előfizetési felhívás.

Egy évtizednél hosszabb idő óta szolgálja lapunk a közérdeket.

Küzdelmes volt a pálya, mert nehéz ma a tisztességnak a sorsa. Nekünk pedig feladatunk volt s feladatunk ma is, hogy a tisztességes hírlapíródalmat képviseljük s olyan lapot adjunk a keresztény magyar közönség kezébe, mely nem úz gunyt az erkölcsből, a hazafiaságból, a vallásból. Sőt ellenkezőleg, mi ezekben látjuk a magyarság boldogulásának zálogát; ezeket ápoljuk gyöngéd gondossággal s kérlelhetlenül támadjuk mindazt, a mi velük ellenkezik. Az igazságért küzdünk!

A mellett igyekszünk minden tekintetben jól szerkesztett, pontosan értesült, eleven lapot adni közönségünknek. Az ősi erényekhez való ragaszkodás megfér a modern haladással.

Törekvéseink nemes pártfogásra találtak a közönségnél; nemcsak lapunk virágzik egy évtized óta, hanem ezalatt lapunk munkatársai köréből nyerte kezdeményezőit s lelkes erősségeit a kath. akció, mely egyre terjed. A keresztény magyar öntudat már nem szorul ébresztésre; felébredt és cselekszik.

Lapunk pártolása: ennek az öntudatnak fejlesztése.

Bizalommal fordulunk ezért a keresztény közönséghez, kivált a lelkeskedő papsághoz, tanárokhoz, tanítókhöz, tisztviselőkhöz, polgárokhoz, kérve őket, terjeszszék lapunkat még nagyobb körben. Eddigi előfizetőink támogatását jövőre is kérve, biztos reménnyel lépjük át az új évtized küszöbét.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.
Negyedévre — — — — 4 "

Helyben házhoz hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.
Negyedévre — — — — 5 "

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.
Negyedévre — — — — 6 "

A »TISZÁNTÚL« szerkesztősége és kiadóhivatala.

TÁJÉKOZTATÓ.

Apr. 6. Kath. Szabad Liezeum bőjti estélye.

Apr. 29. Kath. Szabad Liezeum záránepélye (estély.)

* A város általános szabályozása.

Évek óta sürgeti Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága a szabályozási térkép elkészítését, hogy megszűnjenek végre azok a folyton ismétlődő zavarok, amelyek majd minden új ház építésénél felmerülnek az építési vonal megállapítása körül. *Köszeghy* József városi főmérnök elkészítette és beterjesztette most a város szabályozási térképét, nem azon az alapon ugyan, amelyen a törvényhatóság gondolta, hanem sokkal nagyobb szabásban, az egész városra kiterjedőleg. Ebben egészen görbe utcák is egyenesre vannak rajzolva, telek átmeszésekkel, amelyek nagyobb mérvű kisajátításokat vonnának sok helyen maguk után. Igaz, hogy ennek keresztülvitele óriási áldozatokkal járna s csak évtizedeken át lenne megvalósítható, hanem kétségtelenül széppé tenné Nagyváradot. A szabályozás finanszírozását akként véli keresztülvinni a főmérnök, hogy az eladott területek után befolyó összegek egészben a szabályozásra fordítandók. A szabályozás alá kerülő utcákat 10 évről 10 évre állapítaná meg a város. Meghatározni kell továbbá, hogy legalább 10 évig milyen területen kívül nem ad építési engedélyt a város s azon főszabályozási kereteket, amelyeket a térképen felvett utcavonalozásokból és egyéb szabályozási okból megvalósítani óhajt. A főmérnök a szabályozási térkép tárgyalásához a szépészeti és közlekedési szakbizottságot *Pekánovits* Imre, *Száhländer* Károly, *Varró* Domokos, *Korbély* József és *Papp* Elemér szakférfiakkal kéri kiegészíteni.

* **A tizedik patika ellen.** A belügyminiszter tudvalevőleg engedélyezte a nagyváradi tizedik gyógyszertár felállítását a Bányasoron. Mivel egész Csillagvárosra, a főmérnök szakvéleménye szerint is, gyógyszertárnak alkalmas helyiséget nem lehet építeni. A gyógyszertár engedélyezése ezért azt kérte, hogy gyógyszertárát a Gilányi-soron állíthassa fel. A városi tanács ezért a közegészségügyi szakbizottságtól kért véleményt arra nézve, hogy a Gilányi-sor beleesik-e az engedélyezett tizedik

gyógyszertár forgalmi körzetébe s közegészségügyi szempontból szükséges-e az új gyógyszertár létesítése a Gilányi-soron. A közegészségügyi szakbizottság mindkét kérdésre igenel felelt s a Gilányi-sort a tizedik gyógyszertár forgalmi körébe tartozónak véleményezte és az új gyógyszertár felállítását a Gilányi-soron közegészségügyi szempontból szükségesnek tartja. A közegészségügyi szakbizottság ezen véleménye ellen dr. *Altmann* Jakab tegnap terjedelmes különvéleményt adott be a városhoz, amelyben fejtegeti, hogy az új gyógyszertár nem helyezhető át a Gilányi sorra. A közegészségügyi szakbizottság ülésén kiváló szakférfiak által kifejezett fontos, helyénvaló szempontok és elvek mellett, a majdnem egyhangulag hozott véleménnyel szemben azonban azt hisszük, semmi sikere sem lesz a külön véleménynek.

* **A kath. legényegylet bőjti délutánja.** A nagyváradi kath legényegylet folyó hó 26-án, vasárnap délután 4 óraker bőjti délutánt rendez, melyre vendégeit tisztelettel meghívja. A délutánon igen érdekes műsor lesz a bőjti beszterden kívül.

* **Wertheimstein Alfréd lemondása.**

Midőn Biharvármegye lótenyésztési bizottságának elnöki tisztségéről való lemondásomat ezennel köztudomásra hozom, nem mulaszthatom el, hogy úgy a lótenyésztési bizottsági tag uraknak, valamint a helybeli sajtónak, nem különben a t. községi előjárónak évek hosszú során át megyénk lótenyésztése érdekében tanúsított szives támogatásukért köszönetet ne mondjak. Együttal kérem, hogy lótenyésztésünk érdekében hivatali utódomat, *Olasz* Elemér urat, szintén hasonló támogatásban részesíteni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1905. márczius hó 20-án. *Wertheimstein Alfréd*.

* **Fölmentett főispán.** A Budapesti Közlöny legújabb száma jelenti, hogy ő Felsege gróf *Széchenyi* Emil Sopron vármegye és Sopron szabad királyi város főispánját ezen állásától buzgó szolgálatának elismerése mellett saját kérelmére felmentette.

* **A városi fogalmazók sérelme.** A Nagyvárad városi tanács által elfogadott javaslat ellen, a mely a városi tisztviselők és alkalmazottak korpótlékát állapítja meg, egymás után érkeznek be a felszólalások. Tegnap megemlékeztünk a városi irodatisztek kérvényéről, amelyben magasabb osztályba leendő soroztatásukat kérik. A városi fogalmazók pedig tegnap adták be kérvényüket, amelyben önértetes hangon adják elő sérelmüket. A városi »tisztviselők« ugyanis a javaslatban az I. és II. csoportba soroztattak, sőt még egyeseket, akik a kezelő személyzet és alkalmazottak közé tartoznak, szintén a II. csoportba sorozták, míg a fogalmazókat, akik a szervezeti szabályzat szerint is tisztviselőknak vannak minősítve, a III. csoportba sorozta a tanács. A fogalmazók azt sérelmesnek találják, mert fontosabb teendőkkel vannak megbizva s a helytelen csoportosítás nemcsak anyagi károsodásukkal jár, de sérti önértetüket is. Kérik, hogy helyeztessenek át a II. csoportba, ahova a tisztviselőkn kívül a vágóhídi felügyelőt, fogyasztási hivatali kezelőt, az irodaigazgatót és a könyvelőt is sorozta a városi tanács. A felszólalásoknak még előreláthatólag ezzel nincs vége, mert a javaslat ellen a többi tisztviselő és alkalmazottak is beadványokkal élnek.

* **Verne Gyula haldoklik.** Párisból jelentik, hogy a világszerte ismert fantasztikus regények írója sulyos beteg, úgy hogy környezete a legrosszabbtól tart. Az egész világon

mély részvétet fog kelteni a szomorú hír, hisz az ifjúság legolvasottabb és legkedvesebb szórakoztatójáról van szó.

* **Egi tűnemény.** *Szegárdon* tegnap este 8 óra után az északnyugati égbolton rendkívül szép égitűnemény volt látható. Egy erősen fénylő csillag jelent meg az égbolton, mely folyton nőtt, majd fényes négyszögge változott, amelynek közepén egy fekete folt támadt és végül gyönyörű szivárvánnyá fejlődve, elmúlt. Az égitűnemény teljes fél óráig tartott.

* **Soror Antónia temetése.** Leánysereg vidám kacagása szokta más délutánokon fölvernü az Orsolya-zárda udvarát, tegnap könnyek csillogtak ugyanott százak szemében. *Soror Antóniát* temették — temették mindnyájan, e város egész közönsége. A ki mindenkit szeretett, az mindnyájunk halottja. — Zsútolásig megtelt a zárda udvara a legelőkelőbb közönséggel. Minden állású és kora férfiak és nők elvegyülve zokogó leánykák közt. A temetési szertartást *Vinkler József* püspök végezte, kiben a pap határtalan kötelességtudása mindig győz hajlott kora fölött. Felzendült a Circumderunt me s az Absolve Domine megrázó dallama... A kis tanítványok zokogása átterjed a felnőttekre is. A néma könnyek közül a hideg, panaszos szél szárnyán magasra száll az áhitatos gyászének. Aztán megindult a menet. A koporsó előtt fehér ruhás leányka vitt gyöngyvirággal ékes koronát, körülötte kicsi leánykák liliommal az ártatlanság jelképével. A gyászoló család után pedig hosszú sora a kociknak s ezrei a közönségnek, az elhunyt volt tanítványainak. A korán elhunyt Antónia nővér földi maradványait az óriási közönség részvéte mellett az olasz-i temetőben helyezték örök nyugalomra. A koporsót elborították a szebbnél-szebb koszorúk, melyeket az elhunyt szülei, testvérei, volt növendékei, a Pataky család, Ardelean Jusztinné stb. helyeztek a koporsóra.

* **Öngyilkos földműves.** *Szegedi Sándor* szentimrei földműves tegnap délelőtt szobájában az ajtófélfára felakasztotta magát. Az öngyilkosságot szegedi kocsis vette észre, ki az esetről rögtön értesítette a családtagokat, kik levágták a kötélről a már meghalt embert. Hogy mi az öngyilkosság oka, azt az elhalt hozzátartozói még nem is sejtik. A község előljárósága távirati uton tett jelentést a nagyváradi királyi ügyészségnek, mely megengedte a hulla eltemetését.

* **Esküvő.** *Materny Imre*, a nagyváradi ágostai evangélikus hitvallású egyház népszerű lelkésze vasárnap tartotta Kassán esküvőjét *Beller Berta* urhölgygyel. Nagyváradról a hívek közül többen vettek részt az esküvőn, sokan pedig táviratban üdvözölték örömmünnepe alkalomával lelkészüket. A hívek egyébként értékes ajándékkal is kedveskedtek Maternynek és ifju hitvesének.

* **Ismét oláh tüntetés.** A Kecskeméti-féle fő-utcai vendéglőben tegnap este egy négy tagból álló asztaltársaság azzal szórakozott, hogy a vendéglő helyiségben levő zene automata készüléken a Rákóczy indulót huzatta. Ebbeli kedvtelésük szemet szurt a vendéglőben levő négy román joghallgatónak, akik csakhamar társaként mentek és vagy husz főre szaporodva vissza érkeztek. Most már a román joghallgatók román nótákat kezdtek énekelni, hogy tularsogják a Rákóczy indulót és követelték a vendéglőstől, hogy román nótákat játszon a hangszeren. A kihívó viselkedés heves szóváltásra adott okot, mielőtt azonban a két asztaltársaság tettelegességgig jutott volna, az idejében előhívott *Szigeti József* rendőrelőőr há-

rom rendőrrel közbelépett s az ő felszólítására azután a román joghallgatók elhagyták a vendéglőt.

* **Az örült rémtette.** Kis-Jenőn özvegy *Acsay Istvánné* 24 éves elmebeteg leánya bezárkózott szobájába, arcát és testét petróleummal leöntötte, majd pedig meggyújtotta magát. Ugy összegegett, hogy állapota reménytelen.

* **Gyászrovat.** Az élte tavaszán elhunyt *Végh Irénkét* tegnap temették el mindenkit könnyre fakasztó részvét mellett az uri-utcai gyászházból. Az elhunyt leány lelkiüdvéért előbb gyászmisét mutattak be az Egek Urának a Szent Vincze zárda kápolnájában, ennek végzetével a zárda növendékei a nővérekkel együtt a temetésre mentek. Az uri-utcai gyászház udvarán virágok közt elhelyezett koporsót nagy közönség állta már ekkor körül. A kis zárdai növendékek égő lámpáskákkal álltak körül a ravatalt. A szomorú szertartást *Dencs János* tb. kanonok esperes plébános végezte s alatta nem maradt szem szárazon. Szertartás után az elhunyt leánykát az olasz-i nagytemetőbe vitték s ott örök nyugalomra helyezték.

Nagy Sándor kir. mérnököt és nejét *Thaisz Mariskát*, valamint a nagykiterjedésű rokonságot sulyos csapás érte. *Kicsiny fiok, Bandika*, tegnap éjjel három és fél éves korában tüdőgyulladásban hirtelen elhunyt. A kis halott temetése ma, szerdán délután 3 órakor lesz a Jókai-utcai gyászházban.

* **Tolvaj krónika.** *Pap Péterné* napszamos asszony tegnap előtt délután meglátogatta a szőlőhegyen *Szöke István* gazdálkodót. Nyájas társalgás után *Szöke István* elnyomta az álmot. *Pap Péterné* ellenben kihuzott *Szöke* zsebéből két darab tiz koronást és vigan indult a városba. *Szöke István* tegnap délelőtt jött le a hegyről és a Kispiacson meglelte enyveskező barátját, akit sajátkezűleg a rendőrségre kísért. Így azután *Pap Péterné*, kinél az elorzott pénz majd mind megvolt még, délelőtt a járásbíróshoz került. — *Mónus Károly* utca-seprő felesége tegnap reggel a piacra indult Aradi utca 178 sz. a lakásából, hogy egy pár tyukon tul adjon. Miután azonban apró gyermekei visítova utána rohantak, a gondos anya kosarát a kapu alá helyezve betelerelte a gyermekeket a lakásba és rájuk zárta az ajtót. Mire kiért a kapuba, addigra a kosárnak és benne volt pár tyuknak nyoma veszett. Az asszony nyomban elpanaszolta az esetet az urának, aki viszont egyenest az ócskasorra ment. Itt meg is ismerte a kosarat egy cigányasszony karján és miután meggyőződött róla, hogy a kosárban már nincsen tyuk, nyomban karját ajánlotta a cigányasszonynak és meg sem állt vele a rendőrségig. Itt *Barna Józsefné*, a cigányasszony beismerte, hogy a tyukokon már szerencsésen tudott. A kosárra azonban eddig még nem akadt vevője. Lezárták.

* **Megfojtott öreg asszony.** Radnáról jelentik: *Garabet Anna*, a jótékonyságáról ismert 85 éves örmény asszonyt ágyában megfojtva találták. *Garabet Anna* valóságos jötevője volt a község és környékének és évenként többször osztott szét a szegényebb lakosok között adományokat. Egy ó-szent-györgyi napszamos gyanusitanak a tett elkövetésével; akit a csendőrség letartóztatott, aki azonban tagadja, hogy a gyilkosságot ő követte el.

x **Katona-zene.** A »Pannonia« éttermében Csütörtökön márcz. hó 23-án a 37-ik gyalogezred zeneestélyt tart. Kezdeté este 8 órakor, *Karner Gyula* vendéglős.

x **A Lloyd kávéház orfeumában,** ma este nagy farsangi előadás az összes tagok felléptével teljes új műsorral. Ma lép fel *Thurzó Ilona* csodáshangu opera énekesnő a *Debreczeni színház* volt tagja. Fellépnek továbbá: *Arányi Emma* elsőrendű énekesnő fellütnést keltő kosztümjeivel. *Ferenczi Kamilla* mesés férfihangu énekesnő mint »*Kukoricza Jancsi*«. *Ormai Lujza* kuplé énekesnő, *Dröhllich Frida* énekesnő. *Grünau Poldi* hírneves komikus új kuplékkal, továbbá »*Seidler*« állat-

és gyermekhang utánzó, *szenaációs különlegesség*, valamint az összes tagok. Ma két kacagató bohózat lesz előadva. Családi műsor. Kezdeté 9 órakor. A n. é. közönség szives pártfogását kéri az igazgatóság.

x **Mulató a Szabó vendéglőben.** Szücs Laczi kitűnően szervezett társulatát annyira megkedvelte már a nagyváradi közönség, hogy szinte bucsujáró hely lett a Szabó vendéglője, mely gyönyörű télikerté van átalakítva, a társulat egy nagyon kedves női taggal szaporodott, *Ricza Gizuska* egy nagyváradi szépleány lép fel esténkint, aki csak most lépett a brettli pályára, a társulat erőssége Szücsné Ilonka a kedves szubrett énekesnő, azonkívül fellépnek még *Haber* szájharmonikus művész, ki remek számaival valósággal elragadja a hallgatóságot. Nagy hatással szokott énekelni *Papp Ferencz*, a jeles baritonista is, aki a nótakirály társulatának erőssége volt. A műsor utolsó és leghatásosabb száma *Farkas Imre* jeles poéta »Vén cigány« című melodiája, amit a direktor ad elő igaz szép hatással.

IRODALOM.

Szent Erzsébet életrajza.

Horn Emil: Magyarországi szent Erzsébet. A francia akadémia által jutalmazott mű. Fordította: dr. *Rada István* Kiadja: a Szent-István-Társulat. Budapest. Stephaneum. 1905. Nyolczadrt. 265 l. Ára 2 korona.

Horn Emil Párisban élő hazánkfia nemes életföladatul tüzte ki maga elé, hogy megismertesse a művelt külfölddel hazánk multjának, műveltségének, irodalmának kimagaslóbb jelenségeit. Számos folyóiratban dolgozik, melyekben részint a jelesebb magyar szépíróktól (*Jókai, Mikszáth Kálmán, Tarczai György, Rákosi Viktor*) közöl mutatóványokat sikerült fordításokban, részint hazánk kulturális és egyházi életének nevezetesebb mozzanatait ismerteti.

Több önálló monografia is jelent meg azonban már tőle. Legelső nagyobb művét, melyben Jókait mutatta be a francia közönségnek, a francia akadémia jutalommal tüntette ki. A Lecoffre czég kiadásában megjelenő *Les saints* gyűjteményben szent István magyar király életrajzát közölte.

De legkedvesebb tanulmánya *szent Erzsébet* élete volt, melylyel éveken át foglalkozott. Nemcsak az összes idevágó magyar, német és francia forrásmunkákat tanulmányozta át, hanem elment Thuringiába is, bejárta az összes helyeket, melyeket ennek a varázslóan csodás magyar királyleánynak jelenléte valaha megszentelt. 1902-ben Perrin kiadónál jelent meg szent Erzsébetéről írt életrajza, mely egyaránt kiválik a stílus könnyed szépségével, a szent élettörténetének világos előadásával, lelki fejlődésének finom elemzésével, a lelki élet, a keresztény erényesség és életszentség biztos ismeretével.

Alig jelent meg e szép monografia, a francia akadémia jutalmát érdemelte ki.

Ime, most ezt a legkedvesebb szentek egyikének vonzóan megírt életrajzát nyújtja a *Szent-István-Társulat* a magyar közönségnek *Rada István* dr. sikerült fordításában. Keresztény leányoknak, asszonyoknak ennél épületesebb olvasmányt alig ajánlhatnánk, de jó szolgálatot fog tenni e mű a női kolostrokban is, ahol méltán helyet foglalhat az apácák lelki-olvasmányai között. Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében Budapest, IV., Kecskeméti-utca 2. szám.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szerda: Heidelbergi diákélet.
Csütörtök: Mulató istenek (uj).
Szombat: d. u. A kis kofa.
Vasárnap: d. u. Gyimesi vadvirág.

A szintársulat Virágvasárnap után.

A nagyváradai szintársulat nagy változáson megy keresztül Virágvasárnapról. *Somogyi Károly* igazgató a társulat kiváló erőinek jó részét elbocsátja s ezek helyett új tagokat szerződtetett. Az újnak nevezhető társulat névsorát már a hónap elején beterveztette az igazgató a szintársulati bizottság elnökéhez, aki csütörtökön, márczius 23-án délután 5 órakor tartandó ülésén mutatja be azt a szintársulati bizottságnak.

Heidelbergi diákélet. Ez a pompás vigjáték kerül ma színre a Szigligeti színházban, az ismert kitűnő szereposztásban.

Mulató Istenek premiérje. Lehár operettejének a «Mulató Istenek»-nek holnap, csütörtökön lesz a premiérje a Szigligeti színházban. — Kitűnő szerepek vannak a darabban s színészeink nagy buzgalommal készülnek Lehár új operettejére. — Tekintve e bájos muzsikájú s mulattató szövegű operettet a színház körében általános a vélemény, hogy a «Mulató Istenek» című operett siker dolgában vetekedni fog a János vitéz sikerével. A premierre már ma délután lehet jegyeket előre váltani.

Helyi termék a Szigligeti színházban. A színház igazgatója *Várady Aladár* zenetanár és *Dutka Akos* hírlapírótól egy kitűnő operettet fogadott el előadásra «Léghajósok» címmel, a mely még ez idényben színre fog kerülni. A társszerzők nagy ambícióval dolgoztak e kedves újdonságon s a kik az újdonság zenéjét s librettóját ismerik, nagy sikert jósolnak a «Léghajósok» című operettnek.

Igazságszolgáltatás.

Weiszlovits kontra Weiszlovits. Régi testvérháború folyik a Weiszlovits-családban s nem egyszer foglalkozik ügyekkel a büntető-bíróság. Még emlékeztetésben van a közönségnek az az incidens, mely *Weiszlovits Emil* és *Weiszlovits Lajos* között folyt le tavaly az Apáca-utca sarkán. Az ügy tegnap a nagyváradai kir. törvényszék elé került. A vádlottak és tanúk kihallgatása után a törvényszék könnyű testisértés vétségében mondta ki a vádlottakat bűnösnek, melyért *Weiszlovits Emil* 80 korona fő és 20 korona mellék, *Weiszlovits Lajos* pedig 60 korona fő és 20 korona mellékbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen felebbezést jelentettek be a vádlottak.

Változások a bíróságok körében.

Mint értesülünk, a felsőbb bíróságoknál üresedésben levő állásokat még *Plósz Sándor* igazságügyminiszter ellenjegyzésével fogják betölteni. Hír szerint *Ritoók Zsigmond*, a nagyváradai kir. tábla elnöke szintén nyugdíjba vonul. A Kurián üresedésben lévő három tanácselnöki állásra: *Fabinyi Ferencz* a szegedi tábla elnöke. *Nagy Odön* a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszék elnöke és *Adám András* kuriai bíró van kiszemelve. Szegedi táblaelnök *Péchy Aurél* kir. ítélőtáblai tanácselnök lesz. Pécsi főügyész *Sztaniszlavszky Adolf* zalaegerszegi törvényszéki elnök, temesvári főügyész pedig *Salacz Béla* lesz. A pécsi ítélőtábla elnöke is nyugdíjba készül s helyébe *Balogh Károly* ottani tanácselnök jut. *Nagyvárad* táblaelnökségre még megállapodás ez-deig nincs; a kassai tanácselnökségre *Hádry Lőrincz*, a nagyváradira pedig *Szűts Miklós* a jelölt. Altitól a kassai táblaelnök is nyugdíjba megy a tavasszal, miután már negyvenkét éve van állami szolgálatban.

Mikor a tartalékos tisztpárbafozik. Gróf *Forgách Antal* volt országgyűlési képviselő

abban az időben, mikor mint tartalékos tisztpárbafozik katonai szolgálatot teljesített kardpárbafozik. A budapesti királyi ügyészség emiatt pörbe fogta. A tárgyaláson a védő azzal állott elő, hogy *Forgáchot* a bíróság nem vonhatja felelősségre, mert mint tényleges katona párbajozott. A bíróság azonban ezt a mentést nem fogadta el és a vádlottat elítélte nyolcz napi fogházra, mert igaz ugyan, hogy gróf *Forgách Antal* a párbaj idején mint tartalékos tisztpárbafozik szolgálatot, de saját kérelmére a katonai kötelekből már elbocsájtották másrészt pedig az a tartalékos katona, aki tényleges katonai szolgálat alatt nem tisztán katonai büntetendő cselekményt követ el, amennyiben a katonai hatóság e miatt őt nem vonta felelősségre, a polgári bíróság hatósága alá tartozik.

Kettős halálos ítélet. Bozenből jelentik: Az itteni esküdtbíróság *Roszkögler Engelbert* csavargót és *Vormuth* katonaszökevényét, akik múlt évi november hó 1-én a 67 éves *Filomenát*, a «Szöllőhöz» címzett algundi vendéglő tulajdonosnőjét meggyilkolták és kirabolták, kötélt általi halálra ítélte. A védő az ítélet ellen semmisségi panaszt jelentett be, mert szerinte az esküdtek tévesen állapították meg a bűnösséget.

TÁVIRATOK.**A király nem enged.**

Budapest, márcz. 21. (Saj. tud. táv.) A mai nappal a helyzet teljesen tisztázódott s kitűnt, hogy a felség és a koalíciós párt között olyan merev ellentét van, amelyek összeegyeztetésére ez idő szerint gondolni sem lehet. Az uralkodó ugyanis a leghatározottabban elzárkózik minden nemzeti követelés vagy a legkisebb engedmény elől, viszont pedig a koalíciós párt sem hajlandó álláspontjából a legkisebbet sem feladni.

Andrássy Gyula gróf a felség álláspontját ma közölte a vezérő-bizottsággal, amely azt tudomásul vette és *Andrássyt* biztosította rokonszenvéről. *Andrássy missziója tehát véget ért a legkisebb eredmény nélkül.*

A vezérő-bizottság délutáni ülésén foglalkozott a fordulattal s arra a megállapodásra jutott, hogy az eseményeket tudomására hozza az egész pártnak, egyébként az a vélemény ellenzéki körökben, hogy az újabb események a koalíciós ellenzékénél semmiféle ingadozást nem szülnék. Ugy beszélnek, hogy a szövetséges ellenzék nem fog ugyan kormányt alakítani, hanem mint parlamenti többség vezetni az országgyűlést. Ennek pedig az lesz az eredménye, hogy minden olyan kormányt, mely programjuk ellenére kormányozna egyszerűen megbuktatnak.

Bizonyos oldalról *Andrássy* megbízását, hogy közölje az ellenzékkel a király határozott álláspontját, arra magyarázzák, hogy ezzel a szakítás odiumát az ellenzékre akarták ruházni.

A viborgi merénylet.

Helsingfors, márcz. 21. Az az ember, aki *Mjazojedov* viborgi kormányzó ellen merényletet követett el, azt vallja, hogy *Ermikának* hívják. A kormányzó hivatalában háromszor lőtt. Azt hiszik, hogy a kormányzó sebei nem életveszélyesek.

A német-román szerződés.

Bukarest, márcz. 21. A szenátus elfogadta a német birodalommal kötendő kereskedelmi szerződést.

Az orosz forradalom.

Jekaterinos lán, márcz. 21. Az új orosz bányaműtársulat nem emelte fel a munkások béréit. A guzovói kohók és a bachusz-kerületi szénbányák zárva vannak. Legközelebb 13.000 bányamunkást bocsátanak el.

Tiflisz, márczius 21. A parasztzavargások a kutatiszi kormányzóságban mind jobban terjednek.

Nyugalanságot kelt a mohamedánok és örmények ellenségeskedése a karszi területén, különösen pedig a Törökországból menekült örmény jelenléte. Biztonsági intézkedések történtek.

Franciaország és Venezuela.

Washington, márczius 21. Carracasi jelentés szerint a francia követ kormánya megbízásából kijelentette a venezuelai kormánynak, hogy nem szabad több lépést tennie a francia kábeltársulat engedélyének elvonása körül.

A *Dupleix* és *Jurien de la Graviere* nevű francia hadihajók, amelyek mostan a Földközi-tengeren vannak, parancsot kaptak, hogy gyorsan menjenek Venezuelába, hogy ott a követ utasítása szerint járjanak el.

NYILTTÉR.**ERTESITÉS.**

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy

német szücs-üzletet nyitottam, raktáromon mindenkor e szakmába vágó készmunkák kaphatók és megrendeléseket gyorsan és pontosan készítek el a legjutányosabb árak mellett, ugyszintén szörme-áru nyári megőrzésre és annak gondot zását elfogadom.

Üzletem tűz ellen biztosítva van.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve maradtam tisztelettel:

Zimányi András,

Nagyvárad, Színház- és Apáca-utca sarkán
(Dr. Adorján-palota.)

Szóbel Adolf

női ruha és confection készítő műterem
Nagy Sándor-utca 4.

Ajánlja a szakmájába vágó női ruhák divatos elkészítését, u. m. utcai és estélyi toalettek, angol és francia szabásu ruhákat, costumöket, felöltöket mindennemű fazonban.

Vidéki megrendelőktől ruhaderék beküldése kívántatik mérték helyet.

Kitűnő tisztelettel:

Szóbel Adolf,

angol és francia női szabó.

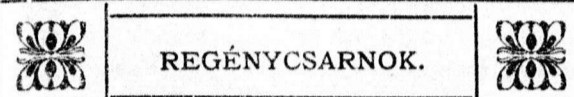
Figyelem!

Értesitem a n. é. közönséget, hogy a tavaszi áruk u. m: bel- és külföldi **kalapok, nyakkendők, zephyrésbatsztingek, cipők, utazó- és sport-cikkék** megérkeztek s áruházamban igen jutányos árban beszerezhetők.

Tisztelettel:

Szép Mihály,
Fő-utca, (Bazár-épület.)

LOVACRIN mesés hajnövesztőszer főraktára.

PENELOP.

Angol regény.

A kis Donald, kövér ujjacskáit az ajakán tartva, sóvár pillantásokat vetett a tüzes szürkékre.

— Kis ember, szeretnél te is velünk jönni, ugy-e? kérdezte tőle Farnham kisasszony. Doktor, tegye csak fel azt a gyereket ide Mari mellé. Milyen derék apró emberke ez!

A következő pillanatban Fergusson megint Nelli mellé került, a mit Montgomery kisasszony észrevén, sötét szeméből egyszerre mély szomorúság látszott s arcza egészen elborult.

A mint a kocsik megindult, Farnham kisasszony Kennethel kezdett beszélgetni, megszokott vidám, könnyű modorában. egyik tárgyról hirtelen a másikra ugorva. Előhozta a könyveket, festészetet, politikát, vallást majd meg tréfás adomákkal mulattatta úgy, hogy Kenneth igen kedves társalgónak találta az öreg ladyt.

— Ugy látszik, maguk mindannyian nagyon szeretik a doktort, szólt egyszerre Farnham kisasszony, visszagondolva arra, milyen epedő tekintettel nézett Alick Nellire.

A Kenneth szeme ragyogni kezdett.

— Édes öreg Fergussonom! — mondá — ő az én legkedvesebb barátom.

— Hm! — jegyezte meg boszusan a lady — igaz, Fergusson Alick nem rossz ember, de mint minden férfi, bizonyos dolgokban ő is nagy számár. Hosszu időn nem tud rájönni arra, a mire én tíz perc alatt rájöttem. Kedves kicsikém, folytatá, Donald felé hajolva, s mélyen kék szemébe nézve — mond meg Fergusson doktornak, hogy bolond, s hogy ezt én állítom róla.

— Nem a! nem bolond! — erősítette az apró emberke. Azután mintha a menykő csapott volna le, olyan hatást idézett elő ez a kijelentése: Nelli a doktor bácsi felesége!

— Azt akarod mondani, ugy-e kicsikém, hogy az lesz — jegyezte meg Farnham kisasszony.

Mielőtt azonban felelhetett volna, Kenneth közbe szólt:

— Donald, hogy beszélhetsz ilyen ostobaságokat!

A Mari halvány arcát egészen elborította a vér. Farnham kisasszony azonban tréfára vette a fiu szerencsését megjegyzését s néhány perc múlva, — Montgomery kisasszonyt kivéve — mindnyájan megfélekedtek róla.

Marinak ugyanis, a keresztanya különös szeszélye következtében, olyan sokszor volt alkalma Alickkal társalogni, hogy egyszer csak arra ébredt, hogy sokkal több az, a mit a doktor iránt érez, mint baráti érzélem. És ime, most a véletlen tudtára adja, hogy Alick Graham Nellibe szerelmes, sőt őt akarja feleségül venni, neki tehát ki kell törölni nevét szívéből örökre. És picziny kacsóit összeszorítva, erősen megfogadta magában, hogy el fogja a doktort felejteni.

Kemény határozat volt, de mennyivel keményebb volt az a küzdelem, melylyel azt végre is akarta hajtani. És senki még csak nem is gyanította, mi megy végbe az ő lelkében. Mindössze is annyi változás volt rajta észrevehető, hogy halvány arca kissé komolyabb kifejezést nyert. Oh, de erősen feltette magában, hogy ügyelni fog, miképp a doktor ne tudjon meg soha semmit.

Farnham kisasszony azonban ez eset után is éppen olyan gyakran hívatta házához Fergusson, mint az előtt. Aranyai, a doktor komoly tiltakozása és ellenvetései ellenére, egyre vándoroltak zsebébe s ennek aranyálmaiban minden arany közelebb látszott hozni azt a napot, midőn Graham Nellit kis feleségének mondhatja.

Farnham kisasszony éles barna szeme csakhamar kifürkészte a Fergusson doktor titkát. És ezt nem is igyekezett magába fojtani hanem egyszer egész nyíltan elmondta neki véleményét róla.

— Doktor — így szólt hozzá — mit gondol, hogy ha látná, miképp valaki, a ki iránt érdeklődik, egész életét valami ostobaságra vesztegeti, kötelességének tartaná-e azt arra figyelmeztetni s ha még lehetséges, észre téríteni?

— Minden bizonynyal — felelt Fergusson — nem is álmodva, mire céloz a lady.

— No lássa, meg voltam győződve, hogy egy véleményen vagyunk. Most pedig ide vigyázzon, mert nagyon komoly dologról akarok magával beszélni.

Alick meghajította magát s szelid szürke szemét kíváncsian függesztette a ladyra.

— Maga sült bolond, — mondá Fergusson kisasszony.

— Köszönöm szépen — felelt minden felindulás nélkül a doktor — ha jól emlékszem, ezt már többször volt szerencsém kegyedtől hallani.

— Igen, igen, de úgy értem, hogy sokkal nagyobb bolond, mint a milyennek valaha képzeltem.

— Miért? kérdé a fiatal ember mosolyogva.

(Folyt köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Nagyváradai hetivásár.

A nagyváradai piacpon 1905. március hó 20-ik napján tartott vásárbán eladott természetmennyek és élelmi szerekek árjegyzéke:

Tiszta buza 18.80 18.20 18.— Kétszeres buza 15.60 15.40 15.— Rozs 15.— 14.60. 14.40 Árpá 15.20 15.— 14.80 Zab 14.60 14.40 14.— Tengeri 17.— 16.80 16.60. Borsó 46.—. Lenese 50.—. Bab 31.—. Köleskása 28.—. Burgonya 8.—. 100 kiló lángliszt 29.40. Zsemlyeliszt 29.—. Fehérkenyérliszt 28.80. Barnakenyérliszt 25.60. Széna fuvarral 8.40. Szalma fuvarral 2.—40. Sózott szalonna 134.—. Zsup-szalma —20. A'om-szalma —12. 1 köbméter bükkfa 6.—. Tölgyfa 5.60. Cserfa 6.60. 1 kiló marhahus I. o. 1.08, 1 kiló marhahus II. o. 1.04, 1 kiló marhahus III. o. —.88. 1 liter ó-bor 1.—, 1 liter új-bor —72, 1 liter pálinka —72, 1 liter szilvapálinka 1.60, 1 liter szesz 2.— 1 mm. kőszó 21.50. 1 mm. nyers faggyu 50.— 1 mm. olvaszt. faggyu 70.—. 1 mm. szappan 50.—. 1 mm. birka gyapju ——. 1 mm. magyar gyapju I ——. hltr. ó-bor 64.—. 1 hltr. újbor 40.— 1 mm. mész 1.80. 1 mm. kemény íaszén 3.20. 1 mm. puha íaszén 3.— 1 hltr. kendermag 30.— 1 hltr. köles ——. 1 hltr. repce ——. 1 hltr. dió 44.— 1 hltr. mogyoró ——. 1 hltr. aszalt szilva 40.— 1 kg. savanyu káposzta 32.—. 1 kg. szalonna nyers 1.60. 1 kg. sertéshus 1.36. 1 kg. vereshagyma —.50. 1 kg. fohagyma —70. 1 kg. bors 2.40. 1 kg. paprika 6.—. 1 kg. barna kenyér —22. 1 liter kóolaj —44.

Forgalmi kimutatás 1905. március 20-án Tiszta buza körülbelül 300 hltr. Kétszeres buza

100 hltr. Rozs 160 hltr. Arpa 240 hltr. Zab 260 hltr. Tengeri 220 hltr. Burgonya 80 hltr.

Lábas jászágok: Hizott sertés mintegy 40 drb. Félhizott 50 drb. 2 évestől feljebb 100 drb. 1 évestől 2 évesig 180 drb. Süldő 200 drb. Malacz 280 drb. Vágó marha 80 drb. Jármos ökör 500 drb. Fejős tehén 130 drb. Borju 212 drb. Bivaly — drb. Juh és kecske 25 drb. Ló 239 darab.

Marha ártáblázat 1905. évi márcz. 20-án
1 pár I-ső rendű jármos ökör 630—730 korona.
1 pár II-od rendű jármos ökör 530—600 korona.
1 pár III-ad rendű jármos ökör 350—520 korona.
1 drb fejős tehén 140—300 kor., 1 drb vágó ökör 150—260 kor., 1 drb vágó tehén 140—240 kor., 1 drb veres borju 30—54 kor., 1 drb fél éves borju 52—84 kor., 1 drb egy éves borju 60—120 kor., 1 drb két éves borju 70—200 korona. 1 drb hizott sertés 120—280 kor., 1 pár fél éves sertés 32—46 kor., 1 pár egy éves sertés 64—90 kor., 1 pár két éves sertés 94—90 korona. 1 drb igás ló 160—300 korona. 1 pár ökörbőr 44—50 kor., 1 pár tehénbőr 32—40 kor., 1 pár borjubőr 10—20 kor., 1 pár lóbor 10—20 korona.

Értéktőzsde.

Budapest, márcz. 21.

Os rákhitelrészvény — — —	512.94
Magyar hitelrészvény — — —	806.50
Leszámi oló bank — — —	464.50
Rimamurányi — — —	514.—
Osztrák-m. államvasuti részvény —	619.—
Közuti vasut — — —	569.50
Városi villam s vasut — — —	339.—

A gabonatőzsde határidői.

Budapest, márcz. 21.

Buza apr.-re — — — —	18.00
Buza máj. — — — —	18.68
Rozs apr.-re — — — —	15.08
Tengeri májusra 1905. — — — —	15.40
Zab apr. ra — — — —	15.30
Repce aug.-ra — — — —	23.10

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1905 márcz 21-én.

Magyar aranyjárdék 4% — — —	119.10
Magyar koronajárdék 4% — — —	98.30
Magyar koronajárdék 3 1/2% — — —	89.45
Magyar földterhermentesítési kötvény 4% —	98.75
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény —	98.50
Magyar nyeresemény sorsjegy-kölcson —	222.75
Titza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcson —	175.—
Osztrák járdék papirban — — — —	100.30
Osztrák járdék ezüstben — — — —	100.60
Osztrák járdék aranyban — — — —	1.20
Osztrák korona járdék — — — —	100.50
1860. oszt. államsorjegyek — — — —	157.75
Osztrák mgyar bankrészvény — — — —	16.42
Magyar hitelbank részvény — — — —	793.—
Osztrák hitelbank intézeti részvény — — —	67.725
Osztrák-magyar államvasuti részvény — — —	660.—
20 frankos arany (Napolendor) — — — —	19.05
Német birodalmi márka — — — —	117.15
London vista — — — —	239.40
Páris vista — — — —	99.22
20 márkás arany — — — —	23.46

A szerkesztőért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Eladó.

Egy teljes kávéházi berendezés felszereléssel együtt u. m. **2 új carambol asztal, 2 Cassa, tükrök, lambri asztalok egy vas szerkezetű kioszk** stb. együtt esetleg egyenkint is eladó. Bővebbet a

kiadóhivatalban.

ÉRDEKEL MINDENKIT,

hogy mily előnyösen lehet vásárolni **Klein Menyhért** jóhírű divatáru üzletében

Szt. László-tér, holdas templom mellett, hova naponta érkeznek szebbnél szebb *tavaszi costum pongyola*, és *blous kelmék*, *cosmanosi Dalem*, *creton*, és *zephir* ujdonságok, *Schroll siffon creàsi vásznak* és házi berendezéshez szükséges áruk, melyeket minden versenyt kizáró árban árusít.

Uj rendszerü egység áraim:

120 czm. széles gyapju pongyola és blous kelmék 58-83-115 kr Czerua és silk zefir nagy választékban — — — 11 és 19 kr
140 angol costum kelme 96-118-135 kr Cosmanosi Delin, Volin — — — — — 27-33-36 kr

TELEFON 584.

Tavaszi árjegyzék ingyen

„Nagyváradai Hitelbank“

részvénytársaság

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

házak és földbirtokokra 10—50 évi időtartamra a legolcsóbb kamatláb és a legelőnyösebb feltételek mellett

**törlesztéses
jelzálogkölcsonöket
nyujt,**

melyeket a legrövidebb idő alatt folyósít. Kölcsonkérő részről hiteles telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokiv és esetleg községi becsü-bizonyítvány mutatandó be. Drágább kamatozásu kölcsonöket bélyeg és illeték-mentesen convertál.

Elfogad betétkönyvecskékre és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett 5%-os kamatot összeg után fizet.

Előnyös feltételek mellett leszámítol váltókat.

Értékpapírok, ékszerek és terményekre előleget ad. **Az igazgatóság.**

Haász Manó

kézmű- és divatáruháza

NAGYVÁRAD, Zöldfa-u. elején

Ne sajnálja senki a fáradságot arra, hogy a *most érkezett*

tavaszi
ujdonságokat

megtékinthe. 971

Az árak meglepő olcsók!

Nagy magtár kiadó.

Várad-Velenczén a volt, Weinberger-féle telepen. Ertekezhetni a KALAPGYÁRBAN Friedländer Hermannál. Telefon: 143.

Kiadó lakás.

Nagyvásár-tér 60. szám alatt (volt Mandl-ház) első emeletén 5 szobából álló lakás mellék-helyiségekkel 1905 május 1-től, továbbá a Lukács György u. 6 szám, (volt Rómer házban) 2 szobából álló garcon lakás mindenórán kiadó.

Ertekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

A nagy elárusítás megkezdődött a Zöldfa-utcán.

Megvettük a

SZABÓ TESTVÉREK

mindkét rőfös vászon és rövidáru üzletét az egyik a Zöldfa söresarnok mellett a másik a Zöldfa kávéházzal szemben, a mai naptól a

nagy elárusítás megkezdődött.

Tisztelettel KOVACS L. és TÁRSA.